

1894-07-13

Ahlmann, Mathilde Elisabeth (Lis)

Af Lisbeth Tolstrup
Fra www.kvinfo.dk 2019
Digital udgave
© Copyright 2003 KVINFO
Foto: Privat

Lis Ahlmann (1894 - 1979)

Ahlmann, Mathilde Elisabeth (Lis)
1894-1979, væver.

*13.4.1894 i Århus, †15.1.1979 på Frbg.

Forældre: arkitekt Hans Vilhelm A. (1852-1928) og Cæcilie Hansen (1861-1931).
LA blev født i Århus, hvor hendes fader, der var arkitekt, havde en lille tegnestue. Fra barn af lærte hun at leve nøjsomt med et minimum af penge, en evne, hun siden fik god brug for. I perioden 1917-21 ernærede hun sig som maler ved Iervarefirmaet Herman A. Kähler i Næstved og fulgte 1919 undervisningen på ♦Harald Giersings malerskole. Drømmen om selv at blive maler blev aldrig til virkelighed, til gengæld blev hun uddannet væver hos ♦Gerda Henning på Kunstindustrimuseets væveskole, hvorfra hun tog svendebrev i 1929. Her fortsatte hun med at arbejde, indtil hun i 1934 oprettede egen vævestue. Samme år begyndte hun at udstille, bl.a. på Selskabet til Haandarbejdets Fremmes udstillinger på Kunstindustrimuseet. Samtidig rejste hun til udlandet for at få inspiration, bl.a. på møbelarkitekten ♦Kaare Klints anbefaling. Han skulle senere blive en af hendes væsentligste samarbejdspartnere.

LA var meget optaget af at udforske mulighederne inden for vævning i naturmaterialer som bomuld, hør og uld. Det var et arbejde, hun selv varetog, og som hun gennem årene indførte de mange lærlinge i, som fik deres håndværksmæssige uddannelse på hendes vævestue. Blandt hendes inspirationskilder var særlig almuevævningen, hvis enkle mønstre med striber og tern kunne varieres i det uendelige. Som eksempler på hendes raffinering af disse temaer kan nævnes det betræk, hun udviklede til nogle af Klints møbler i 1938, samme år som hun begyndte at udstille på Snedkerlaugets udstillinger. LAs foretrukne væveform var fladvævningen, hvilket dog ikke hindrede, at hun også satte sig ind i og eksperimenterede med fx brik- og ryavævning. I 1942 var hun med på udstillingen Dansk Kunsthåndværk i Stockholm sammen med bl.a. arkitekt ♦Gunnar Biilmann Petersen, med hvem hun senere samarbejdede. Desuden udstillede hun flere gange på Triennalen i Milano. Hendes vævede arbejder omfattede primært tekstiler inden for brugsområdet, dvs. møbelstoffer, plaider og gulvtæpper til boligen, hvortil kom forsøg med beklædningsstoffer. Det var oprindeligt i samspil med Klint, at hun udviklede sin formsans og evne til at imødekomme de krav, der stilles, når tekstil og møbel skal gå op i en højere enhed. Men også mange andre af tidens førende formgivere og arkitekter arbejdede hun sammen med. Tidligt i 1950'erne gjaldt det bl.a. ♦Mogens Koch og ♦Børge Mogensen. Med Børge Mogensen udviklede hun en lang række stoffer, der er blevet klassikere. De gik også begge med i Cotilkomitéen, der var

blevet formet som et kvalitets- og produktudviklingspanel på C. Olesens tekstilfabrik. Det var et tiltag, der i mange år efter betød en højnelse af dansk tekstilindustri. LA var indtil 1974 medlem af komitéen, der hvert år uddelte Cofilprisen.

Op gennem 1950'erne blev LA inviteret til at deltage på en række udstillinger i udlandet, herunder Design in Scandinavia, USA 1954-57, Neue Form aus Dänemark, Tyskland 1956-59, og Formes Scandinaves, Paris 1958. Selv var hun også interesseret i stoffer vævet i andre lande, og de fik indflydelse på hendes egne mønstre. Det gjaldt især tekstiler fra Japan og Indonesien, hvor der er en stærk tradition for at udnytte de enkle vævetekniske virkemidler. Den østlige inspiration kan ses i hendes klare mønstre, den afdæmpede og bevidste brug af farve samt i hendes tålmodige måde at løse tekniske problemer på. Få har som hun formået at variere og forny spillet mellem striber og flade, striber og tern. I 1959 udstillede hun sammen med Børge Mogensen og billedhuggeren Adam Fischer på Kunstindustrimuseet, hvilket var baggrunden for udstillingens titel Ler, træ og væv. I 1974 udstillede hun igen samme sted med Børge Mogensen, og tre år efter sammen med hans kone, designeren Alice Mogensen, under fællestitlen Snit og væv.

LAs livslange arbejde med fornyelse af vævekunsten og ikke mindst det klassiske danske unikabegreb indbragte hende en lang række priser og påskønnelser, bl.a. Hirschsprungs Legat 1942, Tagea Brandts Rejselegat 1948, Eckersbergs Medaille 1964 og C.F. Hansens Medaille 1978. Dertil kom den professionelle hæder i form af bl.a. Cofilprisen 1974 og salg til samlinger i Danmark og udlandet. Livet igennem bevarede hun sin kærlighed til almuevævningen, det brugsbestemte og det enkle. Denne loyalitet gjorde det muligt for hende at udvikle et formsprog og en stilsikkerhed, der har placeret hende som en af de helt store fornyere i dansk tekstilkunst. LA bestemte testamentarisk, at der efter hendes død skulle oprettes et legat i hendes navn til fordel for danske kunsthåndværkere i bredeste forstand. Legatet blev første gang uddelt i 1980 og ved den lejlighed tildelt keramikeren Myre Vasegaard. Legatet er siden uddelt til flere af vore førende kunsthåndværkere og formgivere.

Tegn. fra 1963 af Hans Bendix. Foto i KB.

Inge Alifrangis: Det danske ægte tæppe, 1996.

Thomas Mogensen: Lis Ahlmann, 1974.

Lis Ahlmanns Legat 1980-1995, 1996.

Optaget i Dansk Biografisk Leksikon

Professioner: Vævere – Legatstiftere

Organisationer: Lis Ahlmanns Legat

Emneord: Vævning- Kunsthåndværk – Tekstiler

Tidsperioder: 1900-tallet · 1930'erne · 1940'erne · 1950'erne · 1960'erne · 1970'erne

Regioner: Århus Amt